

Ontmoeten en verbinden

Beleidsplan PG Havelte 2025-2030

Oktober 2025

Dit beleidsplan is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 16 oktober 2025

Klaas de Vries, voorzitter

Sigrid van Hoek, scriba

De kerkenraad heeft voor de vaststelling dankbaar gebruikgemaakt van het werk van de beleidsplancommissie 2024-2025, bestaande uit Alet Jansen, Anneberte Lubbersen, Els de Jonge, Hans Zijlstra, Harry Mul en Martijn Kirghof en van reactie op het concept vanuit de gemeente.

Visie

Wij zijn een gemeenschap van mensen die de Bijbel als fundament zien en zo herkenbaar willen zijn in de samenleving.

Hier vanuit willen we samen vieren, van elkaar leren en aandacht hebben voor elkaar. We respecteren elkaar en staan open voor elkaars manieren van geloofsbeleving.

Omdat vieren voor verschillende mensen verschillende betekenis heeft, kiezen we ervoor om dit te laten zien in de variëteit van onze vieringen, waar een samenkomst ook echt vieren mag zijn. Het van elkaar leren geeft verdieping. We putten uit de Bijbel en andere bronnen, we leren inzichten van anderen, ook buiten de kerk. Zo respecteren we elkaar.

Met aandacht voor de ander willen we omzien naar de mensen in onze gemeente, in onze dorpen en in de wereld. We willen ons openstellen naar de medemens en zijn attent op elkaars welzijn.

Aandacht hebben we ook voor Gods schepping, de natuur en het milieu waarin we leven.

organisatie en thema's als kader voor het beleidsplan

In onze gemeente zijn veel vrijwilligers met veel inzet aan het werk, inclusief een voltallige kerkenraad.

Organisatorisch en financieel is de basis dan ook goed op orde.

Er zijn de laatste jaren nieuwe (ook jonge) mensen bijgekomen. Dat geeft nieuw elan en vertrouwen in de toekomst. Niettemin geeft de leeftijdsopbouw van de gemeente zorgen over de continuïteit van de activiteiten omdat veel actieve vrijwilligers wat ouder zijn.

Via diverse media houden we elkaar en onze omgeving op de hoogte van onze activiteiten. Hierbij sluiten we aan bij de informatiebehoeften en kanalen van de verschillende generaties.

Het plan voor de komende jaren wordt beschreven aan de hand van dezelfde thema's als in het vorige beleidsplan: vieren, leren en aandacht.

- ❖ Vieren is het elkaar ontmoeten waarbij we Gods aanwezigheid mogen voelen. Hierin is plaats voor iedereen.
- ❖ Leren doen we van elkaars geloofsbeleving, kennis en ervaring. Er is ruimte voor verschillende initiatieven om geloofsbeleving te delen.
- ❖ Aandacht voor elkaar betekent dat we met een open houding naar de ander omzien, zodat een ieder zich gezien voelt.

Daarnaast bespreken we ook de organisatie als zodanig en de ontwikkelingen daarin.

Tenslotte: Dit is een beleidsplan dat vraagt om werkplannen van de verantwoordelijken voor de uitvoering. Werkplannen voor de korte en voor de wat langere termijn. Het is goed om bij het maken van de werkplannen rekening te houden met de belastbaarheid van de betrokkenen, liever één ding goed, dan meer dingen half.

De werkplannen maken het beleidsplan compleet en concreet, de uitwerking kunnen we in regelmatige evaluaties volgen en zo nodig bijsturen.

analyse

De huidige situatie en aandachtspunten voor de komende jaren wat betreft de organisatie, vieren, leren en aandacht worden hieronder beschreven.

organisatie

De kerkelijke organisatie beschrijft de structuur en de inzet van mensen.

Samengevat kent de gemeente een aantal betaalde krachten (predikant, kerkelijk werker, beheerder) en een grote groep vrijwilligers. De kerngroep betreft de mensen met essentiële taken: de financiële administratie, de leden administratie en de preekvoorziening. Er is een grote groep mensen die zich inzet in commissies. Zie hiervoor het organogram. Het geheel wordt bestuurd door de kerkenraad die bestaat uit de drie colleges: diaconie, pastoraat en kerkrentmeesters. De kerkrentmeesters geven sturing aan de organisatie als zodanig (naast mensen en taken ook gebouwenbeheer en onderhoud). De diaconie en het pastoraat richten zich vooral op de inhoudelijke invulling van het gemeente zijn (bijvoorbeeld nieuwe projecten, commissies, bezoek/pastoraat en contactpersonen).

In de huidige situatie valt een aantal zaken op. Er wordt veel informeel geregeld en besloten. Er zijn veel losstaande groepjes met weinig wisselwerking, waardoor er onvoldoende bekendheid en waardering is. Veel van de inspanningen lijken gericht op het behouden van de huidige situatie.

Gezien de veranderingen waarvoor we staan lijken een aantal aanpassingen in de organisatie gewenst.

De inhoudelijke sturing van de gemeente wordt vooral zichtbaar in de interacties tussen commissies en de colleges: daar wordt het kerk zijn vorm gegeven voor wat betreft activiteiten, projecten, onderhoud, etc. Dit gebeurt nu veelal in klein comité, waarbij de uitkomsten naar de kerkenraad worden gebracht.

Richting de toekomst zien we een meer dynamische organisatie ontstaan; geen mensen die jarenlang in dezelfde commissie zitten, maar mensen die zich vrijwillig willen inzetten voor een taak voor een afgebakende periode. En dus ook in wisselende samenstellingen. Dat is toe te juichen, want het versterkt de samenhang in de gemeente. Hiervoor zullen wel de voorwaarden (Scipio app, beheerder, coördinatoren) moeten worden gecreëerd.

De essentiële taken in de gemeente (financiële- en ledenadministratie, preekvoorziening) zijn zwaarwegend als deze onder druk komen te staan vanwege het ontbreken van vrijwillige inzet, is het een optie daarvoor één betaalde kracht in te zetten die deze rollen combineert. Het is van belang die functie te wegen t.o.v. onder andere de huidige betaalde krachten (beheerder en kerkelijk werker).

Het overdragen van de kerk in Uffelte zal impact hebben, maar voorlopig blijven er kerkdiensten in Uffelte gehouden worden. Hoe lang deze kunnen blijven bestaan zal periodiek moeten worden herzien.

vieren

In onze missie staat dat vieren voor verschillende mensen verschillende betekenis heeft, en we er daarom voor kiezen om dit te laten zien in de variëteit van onze vieringen, waar een samenkomst ook echt vieren mag zijn. En vieren is het elkaar ontmoeten waarbij we Gods aanwezigheid mogen ervaren, met plaats voor iedereen.

In het voorgaande beleidsplan en ook het gemeente onderzoek uit 2022 komt naar voren dat er veel verschillende meningen bestaan over vieren, met de gemene deler dat er plaats gemaakt mag worden voor kinderen en er meer variatie mag komen, zonder de traditionele liturgie helemaal los te laten.

De huidige eredienst op zondag voelt voor sommigen vertrouwd, vormt een rustpunt en geeft structuur/ritme. Tegelijkertijd wordt deze viering door anderen als wat saai, statisch en eenzijdig ervaren; als bezoeker ontvang je, maar de ontmoeting, de wederkerigheid blijft uit. Het maakt eigenlijk niet uit of je er wel of niet bent, je aanwezigheid is vrijblijvend. Door de jaren heen heeft de gemeente hier mensen op zien afhaken; eenrichtingsverkeer in een samenkomst is niet meer van deze tijd wordt dan gezegd, men mist de interactie. Het toenemende gebruik van multimedia doet daar weinig aan af.

Tegelijkertijd zijn er initiatieven die wel meer experimenteren, zoals de kliederkerk; daar staat ontmoeting meer centraal, ook tussen de generaties, is er meer dynamiek en zitten we samen aan tafel.

De tweede zondag van de maand als gezinsdienst met ruimte voor kinderen biedt een structuur die voor gezinnen prettig is. Gezinnen worden in een groepsapp geattendeerd op deze diensten, daar wordt in het algemeen positief op gereageerd.

Naast de zondagse dienst zijn er ook andere manieren van vieren. We noemen de vespers in de 40-dagen tijd, gespreksgroepen, Sirkelslag en challenges voor de jeugd. Ook zijn er de diensten in de Molenhof. We beschouwen sociale activiteiten (bijvoorbeeld ouderen uitjes, koffie ochtenden etc.) meer gericht op aandacht geven en minder op vieren.

In de toekomst zouden vieringen meer de combinatie moeten gaan vormen tussen ontmoeten en Gods aanwezigheid ervaren, zoals de definitie aangeeft. En bij ontmoeten hoort ook jezelf meer laten zien, iets delen over jezelf. Dat vraagt om een veilige, vertrouwde omgeving. In het gemeenteonderzoek 2022 wordt hiervan gezegd dat veel gemeenteleden dat niet perse zo ervaren, dus daar is een stap te maken.

We zien een variëteit van zondagse vieringen voor ons; van de traditionele eredienst met liturgie, gezinsdiensten tot vieringen met een vrije invulling en ruimte voor eigen inbreng. Daarbij zou niet het leesrooster maar juist de maatschappelijke thema's centraal kunnen staan zoals ze eerder in dit stuk beschreven staan; wat speelt er in de maatschappij en wat zegt de bijbel daar eigenlijk over, i.p.v. andersom. Bijvoorbeeld een serie van diensten over een thema, zodat deze echt uitgediept en van verschillende kanten belicht kan worden, met inbreng van gemeenteleden die hier kennis over of ervaring mee hebben.

Dus variatie is het centrale woord; mensen verrassen en uitdagen, aanspreken. Variatie in thema's, in locaties (de speulkoel dienst mag weer op het programma), in uitvoering (taal, muziek, online inbreng in diensten). Soms is de liturgie leidend, soms is deze in het geheel niet aanwezig. Waar meer ruimte is voor rust en stilte, om echt te overdenken, te voelen wat er is gezegd.

Een kerkdienst of viering kan gericht zijn op het bereiken van zoveel mogelijk mensen, maar de focus kan ook liggen op ontmoeting. Dat laatste gaat beter in kleinere (deel) groepen, waar je je sneller veilig voelt. Waarin ook je eigen inbreng er toe doet, het uitmaakt dat je er bent. Waar iedereen een bijdrage heeft en

zichtzelf kan laten zien. Dat vraagt een persoonlijke voorbereiding en dus ook verdieping; het is niet langer consumeren. Dit is onafhankelijk van tijd of plaats; dit kan overal plaatsvinden.

Muziek is voor veel mensen een snelweg naar de ziel, naar emoties, naar beleving. Al eerder is geopperd mensen zelf muziek te laten inbrengen in een viering, dit willen we omarmen. We hebben de technische middelen alle muziek ter wereld beschikbaar te maken. En het biedt kansen voor gesprek; waarom deze muziek? Zo ontstaat weer ontmoeting; met jezelf, de schepper en de ander.

In de gemeente vergaderen we heel wat af. Ook die momenten zouden we willen verdiepen, door er echt ontmoetingen van te maken, waarin iedereen ook het eigen geloofsleven kan voeden. Van een voorbereidingsgroep op een dienst tot collegevergaderingen; wat brengt je daar, wat neem je mee, wat raakt je en hoe komt dat? Vragen die we elkaar kunnen stellen, die misschien iets voorbereiding vragen maar zeker ook veel opleveren.

Het invullen van adventstijd en 40-dagentijd past prima in het hier geschetste beeld. We zien ruimte voor ontmoeting rondom het thema rouw; levens veranderend en kwetsbaar en juist daarom een religieus thema. De lichtjesavond op het kerkhof voorziet in een grote behoefte, voor de inwoners van onze dorpen. De diensten in de Molenhof voorzien in een steeds kleinere behoefte. Desalniettemin wordt deze kleinschalige manier van vieren juist als waardevol gezien door de deelnemers. Dit geldt ook voor Sanniek. Het lijkt wel verstandig de waarde van deze diensten te evalueren tegen de achtergrond van schaarste van mensen en middelen.

Tenslotte pleiten we voor het openstellen van de kerk bij calamiteiten en rampen; daarin zit ontmoeting; met God, met anderen en met je eigen gedachten.

De vernieuwde Nije Wheeme biedt veel mogelijkheden aan een diversiteit van activiteiten voor verschillende (ook niet kerkelijke) activiteiten.

leren

Leren doen we van elkaars geloofsbeleving, kennis en ervaring. Er is ruimte voor verschillende initiatieven om geloofsbeleving te delen. Leren is jezelf en de ander ontwikkelen. Leren is groeien in kennis, vaardigheden, rijping en wijsheid. Daarbij is een open en onderzoekende houding met respect voor andere inzichten en opvattingen van groot belang.

Leren komt door doen en door ontvangen. In de gemeente kunnen en moeten we actief zijn in het leren van kennis, vaardigheden en delen met elkaar. Inzichten en belevingen delen, zeker tussen generaties, zijn uitgesproken momenten om te leren.

Juist in het contact tussen ouderen en jongeren zijn vele en verrijkende leermomenten mogelijk, waar we meer op kunnen inzetten.

De uitleg in vieringen, ontmoetingen in groepsverband, cursussen en themabijeenkomsten bieden ontwikkelingsmogelijkheden voor gemeenteleden en dorpsgenoten. Daardoor wordt leren ook een tweerichtingsverkeer. Niet alleen vanuit de gemeente naar buiten, maar ook vanuit de werkelijkheid om ons heen kan een verrijkende en vërreikende opbouw plaatsvinden.

Leren kan met het hoofd en met het hart, van elkaar. Waarbij je jezelf prettig, veilig te ervaren en open te kunnen stellen een belangrijke voorwaarde is.

Concreet denken we dat dit leren ingevuld kan worden met de thema's die uit de maatschappelijke trends komen; in een variëteit aan vormen zoals lezingen, boekbesprekingen, gesprekskringen films, etc. En natuurlijk ook het leren uit Gods woord, het leven van Jezus, het ontwikkelen en voeden van je eigen geloofswereld blijft essentieel en onderscheidt ons als christelijke gemeente.

aandacht

Aandacht voor elkaar betekent dat we met een open houding naar de ander omzien, zodat een ieder zich gezien voelt. Aandacht is een dragend en belangrijk aspect van ons kerk-zijn. Aandacht voor vieren, voor leren, voor de wereld dichtbij en ver weg, de natuur, klimaatverandering en natuurlijk voor diegenen met wie we kerk zijn. Hoewel er van alles wordt georganiseerd om aandacht te bewerkstelligen (vieringen, vergaderingen, gespreksgroepen, verjaardagbijeenkomsten, bloemen) blijken veel gemeenteleden soms toch echte persoonlijke aandacht te missen.

Maatschappelijke trends spelen hierin zeker een rol.

Vergrijzing bijvoorbeeld is een belangrijke, zowel negatief (eenzaamheid, rouw en verdriet) als positief (voldoende vrijwilligers met levenservaring om te delen). Ook polarisatie (verruwing en verharding van de maatschappij), digitalisering (zich buitengesloten voelen), bestaanszekerheid (afhankelijkheid) en secularisatie (missen van gezamenlijkheid, erbij horen) hebben invloed.

Contactpersonen, die eerder de voelsprietten in de gemeente waren zijn er steeds minder. Al voor het ingaan van dit beleidsplan wordt nagedacht over een nieuwe structuur in samenspraak met de contactpersonen zelf.

Voor de meer praktische taken zijn digitalisering en Scipio een mooie aanvulling.

Wij zouden willen inzetten op meer persoonlijke aandacht voor de mens en de situatie in de wereld bij alles wat wordt georganiseerd. De focus zou bij iedereen die kerkelijke actief is moeten liggen bij het betrekken van anderen bij alles wat wordt georganiseerd.

Dit kan door bij vieringen en activiteiten mensen persoonlijk te vragen om mee te doen. Ook thema-vieringen (kunst, muziek) scheppen een band. Sowieso is meer interactie in vieringen al een blijk van aandacht. Wellicht zou na de zondagviering de Nije Wheeme langer open kunnen blijven voor verdere ontmoeting, een lunch en gezelligheid voor wie daar behoefte aan heeft.

Aandacht naar de wereld zou kunnen blijken door activiteiten te organiseren rondom de maatschappelijke trends en actuele problemen uit de samenleving (denk aan vluchtelingen, antisemitisme, medemenselijkheid). Ook de regionale verbondenheid vraagt aandacht, het versterken van de samenwerking tussen de kerken in Westerveld, het initiatief Grond en de samenwerking met Welzijnswerk. Zo zijn kleine uitwisselingen met kerken uit de buurt verbindend en inspirerend (er gaat een groepje gemeenteleden "op bezoek" bij een kerk in de omgeving, doet daar verslag van en vice versa) .

Echte aandacht is de poort naar vertrouwen en veiligheid en alleen op die manier is het mogelijk een warme gemeenschap te vormen. Dit sluit dan weer aan bij de eerdere thema's vieren en leren.

acties en suggesties

Uit de voorgaande analyse vallen allerlei acties en suggesties af te leiden. We maken hier een onderscheid tussen dat wat we concreet voorstellen (acties) en punten die we de kerkenraad ter overweging geven (suggesties). Deze laatste vragen verdere uitwerking, of hebben een langere horizon.

De volgende acties worden voorgesteld uit te gaan voeren, per thema beschreven:

organisatie

- Scipio-app verder uitrollen in de hele gemeente om zo informatie inzichtelijk te maken, mensen in verbinding met elkaar te brengen, activiteiten te kunnen aankondigen etc. Hiervoor beheer goed regelen (2-3 super users)
- Organogram actueel houden en op de website zetten zodat voor iedereen inzichtelijk is welke colleges en commissies er zijn en wie daarvan de contactpersoon is. Vacatures via Scipio delen, net als oproepen voor doe-dagen of inzet bij activiteiten.
- Informatieoverdracht binnen en tussen commissies kan en moet beter, hierin kan Scipio ook voorzien. Ook kan besluitvorming zo veel transparanter worden. Er is verder een rol in weggelegd voor het kerkblad.
- Website actueel maken en houden, activiteiten op de website laten zetten (informatie aanbrengen door verschillende werkgroepen die hiervoor verantwoordelijk zijn). Plug-ins maken voor sociale media en de agendafunctie actueel houden.
- PR maken in het dorp via verschillende media zoals lokale krant en social media groepen.
- De kerk openstellen bij rampen of andere heftige gebeurtenissen en dit bekendmaken, onder verantwoordelijkheid van moderamen en beheerder.

duurzaamheid

- Duurzame initiatieven ontwikkelen zoals stoppen met wegwerpbekers, betere afvalscheiding in de kerk en Nije Wheeme, etc.
- Een werkgroep duurzaamheid inrichten die de gemeente gaat stimuleren duurzamer te leven en de voetafdruk te verkleinen
- Verwarming van de kerk beperken.
- Duurzaamheid en biodiversiteitseisen opnemen in pachtcontracten als deze vernieuwd worden. Denk aan verbod op gebruik bestrijdingsmiddelen, bodembewerking, kruidenrijke stroken, etc.

vieren

- Het jaarrooster invullen met een diversiteit aan diensten, met een regelmaat zoals bijvoorbeeld: 1^e Uffelte (klassieke liturgie), 2de gezinsdienst, 3de klassieke liturgie, 4de vrije invulling of klassieke liturgie. Dit jaarlijks evalueren en bijstellen en hierbij input van gemeente vragen.
- Diensten of bijeenkomsten/vieringen ophangen aan een maatschappelijke trends, serie thema diensten organiseren, hiervoor gemeenteleden uitnodigen
- In vieringen de wederkerigheid opzoeken, het contact stimuleren en inbreng vragen, doorgaan op de ingeslagen weg en deze uitbreiden. Mensen bij voorbereiding betrekken (bijv via Scipio)

- In de verschillende vergaderingen eerst even “inchecken”: hoe zit iedereen erbij? Met welke gedachten en verwachtingen kom je hier?

leren

- Oproep aan commissies om verdieping te zoeken in een vergadering, bijvoorbeeld door te starten met een mooi gedicht of het bestuderen van een Bijbeltekst.
- Organiseren dorpsgesprek rondom maatschappelijke thema's.
- De verbinding tussen jong en oud stimuleren door daar gericht activiteiten/momenten voor te creëren
- In een variëteit aan vormen zoals lezingen, boekbesprekingen, gesprekskringen films, etc. thema's die uit de maatschappelijke trends komen behandelen
- De gespreksgroepen die er zijn blijvend ondersteunen en verdiepen op geloofsgroei en verdieping
- We geven de uitdaging mee een aanbod te bieden dat passend is bij de diversiteit aan mensen in de gemeente en bij een breed scala aan vaardigheden.

aandacht

- Aandacht voor elkaar in speciale omstandigheden zoals ziekte, jubilea, familiegebeurtenissen, etc. doorzetten
- Wellicht vaker toch weer een gemeenteavond organiseren, rond een thema of bijvoorbeeld een boek, met veel ruimte voor persoonlijke inbreng en verhalen
- Gast aan tafel en andere lopende of nieuwe initiatieven.
- De nieuwe opzet van contactpersonen goed monitoren en waar nodig bijsturen, o.a. gebruikmakend van de digitale ondersteuning die Scipio biedt.

Daarnaast doen we de volgende suggesties aan de kerkenraad om in beraad te nemen:

- De kerntaken van de gemeente (administratie, preekvoorziening) bundelen en onderbrengen bij een betaalde kracht indien vrijwilligers niet meer te vinden zijn.
- Over 2 jaar de diensten in Uffelte evalueren in het licht van de inzet van middelen en het aantrekken van een specifieke groep bezoekers.
- Het veilig voelen in de gemeente zien we als essentiële voorwaarde. Tegelijkertijd zien we niet direct concrete acties om dit te realiseren, los van alles wat er over gezegd is. De uitdaging is een cultuur te vormen van oprecht omzien naar elkaar; warme grond in plaats van los zand.
- Ter overweging: mensen aan elkaar koppelen om persoonlijke ervaringen te delen; de levenservaring die mensen hebben kan anderen sterken als zij hetzelfde meemaken. Hiervoor mogelijk de voorganger als verbinder inzetten.

In het besef dat niet alles in een jaar geregeld kan worden is het advies in eerste instantie te focussen op de invoering van Scipio omdat dat voorwaarde is voor diverse andere acties.

Daarnaast zien we communicatie als sleutel tot succes: vertel wat er gaat gebeuren en doe wat er beloofd wordt. Ook met betrekking tot besluitvorming: maak deze transparant voor de gemeente.

Die vormen we tenslotte samen.